

Spis treści

Brudne kwestie codzienności (<i>Magdalena Sztandara</i>)	9
Agata STRZAŁAŁA, Czystość i brud jako kategorie rasowe i antropologiczne	15
Franciszek M. ROŚIŃSKI, Brud i nieczystość w dawnym Izraelu w ujęciu transkulturowym	31
Waldemar KULIGOWSKI, Brud, smród i etniczność. Aromafobie dawnej Rzeczypospolitej	47
Katarzyna ŁEŃSKA-BAK, Człowiek jako „żywy chodzący wychodek”, czyli o konieczności usuwania wewnętrznych brudów.	59
Wojciech KĘDZIERZAWSKI, Brud i ambiwalencja. Szkic o społecznej semiotyce świni	71
Mariusz KANIA, Ale jedynie przez Czystość zdobyłem znajomość Brudu	91
Kamil MINKNER, Rytualna nieczystość jako kategoria dystynkcji społecznej na przykładzie instytucji i praktyki niedotykalności w Indiach	103
Łukasz BRAUN, Kategoria brudu w relacjach z podróży do krajów Afryki Północnej	127
Aleksandra KRUPA-ŁAWRYNOWICZ, Olgierd ŁAWRYNOWICZ, Wyrzucana codzienność. Antropolog z archeologiem rozmawiają o śmieciach	139
Włodzimierz Karol PESSEL, Na śmietniku świata. Autopsja badacza i masy odpadowe w retorykach kultury.	155
Monika GÓRSKA-OLEŚIŃSKA, Wokół odpadów cyberkultury	171
Magdalena SZTANDARA, „Walczące z brudem”, czyli o recompozycji pewnej idei.	179
Ewa GUDERIAN-CZAPLIŃSKA, Brudni herosi. Czystość i zmaza bohaterów antycznych w dawnym i współczesnym teatrze	195
Gaweł STRZAŁAŁA, Brudne brzmienie, szybki rytm – punkrockowy styl muzyczny	207
Ireneusz JEZIORSKI, Wstręt i okolice w dyskursach osób psychotycznych w świetle antropologii wizualnej i sensorycznej	219
Krystyna KOSSAKOWSKA-JAROSZ, Obrazy brudu – brud w obrazowaniu górnosląskich krytyków kultury	233

Małgorzata IŻYKOWSKA, „Biały jak śnieg kole kumina”. Brud w paremiach śląskich	249
Lidia PRZYMUSZAŁA, O <i>marasie</i> i <i>roztomajtych marasiarzach</i> w gwarach śląskich. Studium językoznawcze	269
Mateusz SZUBERT, Brud zdezonizowany. O XIX-wiecznej krucjacie higienicznej	287
Bożena PŁONKA-SYROKA, Społeczny ruch higieniczny w Królestwie Polskim (1863–1914) i jego rola w zapobieganiu i zwalczaniu chorób społecznych.	299
Andrzej SYROKA, Brud i czystość w medycynie i farmacji europejskiej	317
Wiesław MARCZAK, Jarosław BARAŃSKI, Czystość i jej brak – w kontekście dokonań Ignacego Semmelweisa	329
Bogusław BEDNAREK, Czystość i nieczystość w <i>Wielkim zwierciadle przykładów</i>	339
Joanna ZAGOŹDŻON-ŁYSZCZARZ, Zmaza i grzech w speculach Mikołaja Reja, czyli o duszy naszej, która smętna siedzi jako „poćwiwy więzień w śmierdzącej wieży, błotem napluskanej [...]”	357
Bartosz MAŁCZYŃSKI, O brudzie, kurzu i pyle w poezji Bolesława Leśmiana	371
Jolanta ŁUGOWSKA, „Staś na sukni zrobił plamę...”. Dyskurs higieniczny i jego metaforyczne sensory w dawnych i nowszych wierszach dla dzieci.	385
Krzysztof Piotr SKOWROŃSKI, <i>Brud swój, lecz czystość nieswoja</i> . Higiena jako sterylność, ozdoba jako sztuczność, strój jako poza w filozofii kultury Witolda Gombrowicza	401
Irena JOKIEL, Symbolika odoru w <i>Pachnidle</i> i <i>Golębiu</i> Patricka Süskinda	417
Anna KACZMAREK, Brudne powieści na brudne tematy: brud w wybranych powieściach z cyklu <i>Rougon-Macquartowie</i> Emila Zoli	425
Anna LEDWINA, Dialektyka nieczystości w powieściach Sidonie-Gabrielle Colette i Marguerite Duras	445
Krystyna MODRZEJEWSKA, Poetyka nędzy w <i>Podróży do kresu nocy</i> Louisa-Ferdinanda Céline’a	463
Noty o autorach	473

Contents

Dirty everyday issues (<i>Magdalena Sztandara</i>)	9
Agata STRZAŁA, Purity and filth as racial and anthropological categories . . .	15
Franciszek M. ROŚIŃSKI, Dirt and uncleanness in the Israel of old in a trans-cultural framework.	31
Waldemar KULIGOWSKI, Dirt, stench and ethnicity. Aromaphobias in the Republic of Poland of old	47
Katarzyna ŁEŃSKA-BAK, Man as a 'living walking privy', that is about the necessity of removing internal muck	59
Wojciech KĘDZIERZAWSKI, Dirt and ambivalence. A sketch on the social semiotics of the swine	71
Mariusz KANIA, But it is only through Cleanliness that I got to know Filth . . .	91
Kamil MINKNER, The ritual uncleanness as a category of social distinction. A case study of the institution and practice of untouchability in India	103
Łukasz BRAUN, The category of dirt in relations of travels to countries of North Africa	127
Aleksandra KRUPA-LAWRYNOWICZ, Olgierd ŁAWRYNOWICZ, Bits of everyday life thrown out. An anthropologist and an archeologist talk about rubbish	139
Włodzimierz Karol PESSEL, On the refuse dump of the world. The autopsy of a researcher and waste masses in rhetorics of culture	155
Monika GÓRSKA-OLESIŃSKA, Around the waste of cyberculture	171
Magdalena SZTANDARA, „Fighting the dirt”, that is about re-composition of a certain idea	179
Ewa GUDERIAN-CZAPLIŃSKA, The soiled heroes. Cleanliness and blemish on Ancient heroes in the old and modern theatre	195
Gaweł STRZAŁA, A dirty tone, fast rhythm – the musical style of punk-rock	207
Ireneusz JEZIORSKI, Disgust and environs in discourses of psychotic persons in the light of visual and sensoric anthropology	219
Krystyna KOSSAKOWSKA-JAROSZ, Images of filth – dirt in the representation of Upper Silesian critics of culture	233

Małgorzata IŻYKOWSKA, „Whait as’e snou arund’e chumny”. Dirt in Silesian sayings	249
Lidia PRZYMUSZAŁA, About muck and various muckers in Silesian dialects. A linguistic study	269
Mateusz SZUBERT, Dirt deposited. About the nineteenth-century hygienic crusade	287
Bożena PŁONKA-SYROKA, The social hygienic movement in the Kingdom of Poland (1863–1914) and its role in preventing and fighting social diseases	299
Andrzej SYROKA, Dirt and cleanliness in European medicine and pharmacy	317
Wiesław MARCZAK, Jarosław BARAŃSKI, Cleanliness and the lack of it – in the context of Ignac Semmelweis’s achievements	329
Bogusław BEDNAREK, Cleanliness and uncleanliness in <i>Wielkie zwierciadło przykładów (The Large Mirror of Examples)</i>	339
Joanna ZAGOŹDŹON-ŁYSZCZARZ, The stigma and sin in Mikołaj Rej’s specule, that is about our soul which is sitting nostalgic „like a poor prisoner in a stinking tower splashed all over with mud [...]”	357
Bartosz MAŁCZYŃSKI, About dirt, dust and grit in the poetry of Bolesław Leśmian	371
Jolanta ŁUGOWSKA, „Stan has stained his dress...” A hygienic discourse and its metaphorical senses in old and new poems for children	385
Krzysztof Piotr SKOWROŃSKI, <i>Dirt acceptable, cleanliness unacceptable.</i> Hygiene as sterility, decoration as artificiality, attire as a pose in Witold Gombrowicz’s philosophy of culture	401
Irena JOKIEL, The symbolism of stench in <i>Perfume</i> and <i>The Pigeon</i> by Patrick Süskind.	417
Anna KACZMAREK, Dirty novels on dirty subjects: dirt in selected novels of the <i>Rougon-Macquart</i> series by Émile Zola	425
Anna LEDWINA, The dialectics of uncleanliness in Sidonie-Gabrielle Colette’s and Marguerite Duras’s novels.	445
Krystyna MODRZEJEWSKA, The poetics of poverty in <i>Journey to the End of the Night</i> by Louis-Ferdinand Céline	463
A note on the authors.	473